

Kedves Testvérek!

Köszönöm nagyon, hogy összegyűltetek és azoknak az emlékét is fölidézitek, akikkel valaha sokan együtt jártunk még iskolába, de már odafönt vannak. 90 év nagy idő és nagy áldás meg felelősség, amivel az Úristen eddig vezetett, s ebben a 90 évben ennek a templomnak, a Piarista rendnek nagyon nagy szerepe van. Nem későn jutott eszembe, hogy piarista legyek, hanem elég korán. Édesapám piarista diák volt Kecskeméten; mikor megnősült, a volt hittantanárát, Tomek Vincét kérte meg, hogy eskesse. Addigra ő már Pesten volt, Pesten esküdött meg ebben a kápolnában, a Kalazantinum kápolnájában, de azért ebben az épületben. És amikor nevelkedtünk, édesapám szívesen íratott velem leveleket – írógéppel gépeltem, ő meg diktálta – Tomek úrnak is sokat írt. Én nem is ismertem őt személyesen, Nagyváradról, Berettyóújfaluból leveleztem vele, édesapám diákjaként. És aztán a háború sodort ide, mikor Nagyváradon megjelentek az orosz katonák, édesapámnak, mint tisztviselőnek el kellett jönnie onnan. Családostul jött, elhozott minket. Katonai teherautón szállítottak, kezünkben hoztuk mindenünket, ami megmaradt a vagyonunkból, vagy életünkéből, addigi környezetéből. S emlékszem rá, hogy leraktak bennünket a Keleti pályaudvarnál, az autóról, a minket fölvevő német katonai teherautóról. És akkor ott a szüleim elmentek, hogy keressenek a barátaik közül olyanokat, akik szállást adnak nekik, és minden holminkat rám bízta. Hát akkor még második gimnazista voltam, alig tizenegynéhány éves gyerek és úgy elgondoltam – fáradt voltam nagyon –, hogy ha elalszom, akkor még azt is elviszik, ami megmaradt az életünkéből. Hát találtak aztán szállást és eljöttek ide is, hogy Tomek úrral találkozzanak és azután elhoztak engem is ide, hogy beírassanak ebbe az iskolába. Mert háború ide, háború oda, ha lehet, az ember járjon iskolába akkor is, ha a régi iskoláját elfoglalta, elsöpörte a háború már. És akkor innen folytattam, a második gimnáziumtól kezdve tulajdonképpen a diákéletemet. S lengtünk a levegőben, és a Tomek úr arra is gondolt, hogy valahogy segítséget adjon nekünk. Meghallotta, hogy jó tanuló vagyok, s akkor a tanáraimnak szólt, kerestek egy olyan diákot, akinek az oktatását, vagy a vezetését vállalhatom. Gazdag gyerek volt, egy szabónak a gyereke és fizetést is kaptam tőle és az édesapámnak a megnyomorodott keresetét ezzel megemeltem 13 éves, 12 éves koromban. S akkor itt kezdődött a diákéletem. Csodálatos dolog volt ez, mert ez a fiú, aki a kezembe került,

léhűtő volt, gazdag, jópofa gyerek, de nem sok kedve volt a tanuláshoz. Viszont amikor elmentem hozzá minden nap és együtt tanultunk, akkor megjött a kedve hozzá! Ki tudja hogyan. Összeszedte magát és egész jó tanuló lett, nem bukott meg legalább is, de egész jól is felelt. És akkor rájöttem arra, hogy mást is korrepetálhatnék és egész kis karra tettem szert a gimnáziumban. Év végén megkértek, és tanítani kezdtem. És akkor kezdtem azon gondolkodni, hogy ha a tanítás ilyen érdekes, akkor nem az volna-e a természetes, hogy érettségi után tanár legyek a Piarista gimnáziumban. Megjött a hivatásom! Különös dolog: nem a Jóisten szolgálata, nem is a pénz keresete, hanem a tanítás öröme ragadott meg, s valahogy ezt a tanítást ezt elválaszthatatlannak éreztem a piarista tapasztalattól, ami körülvett. És aztán elkezdtem az útját követni ennek, mert fordulatokkal ajándékozott meg az élet, államosították az iskolákat és átéltünk két évet, amikor ebben az épületben, de civil diákként, vagy nem piarista diákként éltünk, hanem az államosított gimnázium diákjaiként. Itt voltak a tanáraink még a rendházban, de nem volt szabad érintkeznünk velük, azért suttyomban érintkeztünk, akár úgy, hogy a ladikokon ladikoztunk, és akkor lejjebb egy kicsit már a Dunán utánunk jött Szemenyei tanár úr, vagy valaki és ő is mellénk ült; nem azért, mintha félt volna, hogy belefulladásunk a Dunába, hanem mert jó volt együtt lenni. És akkor is, a kápolna sorsa kockázatos lett, mert nem hagyták, hogy a kápolna a Rend használatában maradjon, amíg még itt a Rendet megtűrték egy darabig a másik épületömbben, de a régi iskola épületömbjében ezt a termet is elvették és akkor előadóterem lett belőle. És olyan érdekes volt, amikor átépítették, átrendezték ezt a termet színpaddá, színházzá, akkor az építészek odasúgtak nekünk, hogy nem sokat alakítunk rajta, így könnyű lesz visszaigazítani. Hát ez nem csak technikán múlt, hogy visszaigazítható legyen, hosszú évtizedekig és még a másik épületben kellett jelentkeznem, amikor mégis visszakaptuk az iskolát és ezt az iskolát viszont áthelyezték oda, ahol vendégségben szerepeltünk évtizedekig, az apácáknak a volt iskolájába, intézetébe, ott lettem piarista. És olyan érdekes, sokat lehetne erről beszélni és mind felgyülemlik az emberben, amikor úgy a múlt elevennek mutatkozik. És ugye nagyon érdekes volt ez a piarista élet abban az elnyomottságban is, amikor ott a sok egyházi iskolából egynéhány maradt meg, belőle a két piarista intézet. Milyen különös világban éltünk, s hogy próbáltuk

őrizni, elevenen fenntartani egy hagyományt, annak a reményében, hogy ez nem csak egy kihunyó parázs, hanem valami, ami továbbad egy lángot. S milyen szép dolog, nagy ajándék, hogy nem csak az összeomlást élhettem át, hanem az újjászületést is, ami hát nem is olyan könnyű újjászületés volt. Mert nem csak az államnak, nem csak a történelemnek új útra terelődése kellett hozzá, hogy visszacapjunk ezt az épületet egészen, és hogy itt egy kápolna csakugyan azzá váljon. Nem ott folytattuk, ahol abbamaradt a piaristaélet annak idején, mert az elenyészett és pislákol, ami maradt belőle, és hogy lehet azt újra szétszórni. Bennünk felmerült a kérdés: nyissuk meg újra a régi iskolákat. Vissza kellene venni őket, de akkor szét kell szórni a piaristákat és akkor nem lesz többé egységes nagyjából a mi iskolánk. Hát ezt választottuk és talán a Jóisten is így akarta. Hogy ha a szüleik már nem is voltak piarista diákok, de a nagyapjuk az volt valaha. Azok visszataláljanak Vácott, máshol az iskolák falai közé, ahol valaha a nagyszüleik nevelkedtek piarista tanárokkal. Hát persze a piarista intézetekhez hol volt annyi piarista – szétszórattunk és most is ennek a szétszóratásnak a nehézségei között próbáljuk újrateremteni azt a valaha volt piarista iskolát, amit szétszórni könnyű volt, de akkor is, ha arra már az emberi lehetőségek megnyílnak, újrateremteni nehéz és újra ugyanazzal az étellel vagy ahhoz hasonlóval, igazi folytatásával betölteni, amit megszakított a diktatúrának a kegyetlensége. Hát ebbe épült az életem és mondhatjuk, hogy kérdés, hogy az az út, amelyen elindultunk, az a Jóisten szándéka szerint való-e. S reméljük, hogy igen. És itt most, amikor visszakaptuk ezt az épületet, akkor arra gondoltunk, hogy talán nem csak az épületet kapjuk vissza, amit valaha az elődeink ilyen szépen megépítettek, hanem megteszi az Úristen, hogy nem egy fordulattal, hanem egy lassú visszavezető iparkodással a Rendnek ezt a valaha volt világát is újra megsegít megtalálni, megépíteni. Ennek a reménye gyűjt össze itt bennünket ebben a templomban, ahol a falak a régiek, a szobrok vagy a mellékoltárok nem a régiek már, zsinat utáni állapotot is tükröznek, de valahogy jelzik azt, hogy nem egyszerűen az az élet jelenik meg, amit elmosott a történelem, hanem a jövő csírázik, aminek az útjait megnyitotta előttünk az Úristen és amit majd nekünk, meg a nyomunkba lépő piaristáknak kell megtalálniuk. Hát adja Isten, hogy megtaláljuk, megtalálják. A 90 éves születésnapomon ezeken a dolgokon gondolkodom és mondok hálát az Úristennek azért, hogy

ennek a tanújává, vagy részesévé, munkatársává tett, elfogadott erre és hogy közben annyi nagy ügynek a szolgálatába szegődhettem, s annyi helyes emberrel találkozhattam, tanítványaim között, tanítványaim családjában. Ez a megilletődés nehezíti még, hogy igazán szóhoz is jussak, és azután ezzel a képpel szeretnék hazaengedni Titeket. Nem kell persze rögtön elindulni, beszélgethetünk is egyet. Úgy gondolom, hogy az elmúlt 90 év nem csak az én életemet tette magam számára érdekessé, áldottá, vagy széppé, hanem a Tiéteket is, meg azokét, akik körülöttünk itt, ebben a kápolnában egymásra leltek és ennek az egy-egy darabjában munkás szerepet tölthettek be. Hát erre is kérjük így is, köszönjük azt, ami megköszönni valónk van és kérésünk az Úristenhez, hogy áldja meg az igyekezetünket, még ha talán ügyetlenek vagyunk, ha nem egészen azt gondoljuk, amit Ő szeretne, de szeretnénk, hogy segítsen akkor is, és vezessen úgy, hogy az újjászületésnek az öröme töltsen majd be még inkább ezeket a falakat. Dicsértessék a Jézus Krisztus!

<https://www.youtube.com/watch?v=tyb3zBPokJc>